

Regelbunden tillsyn i Björkhaga skola

Förskoleklass

Grundskola

Obligatorisk särskola

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Botkyrka kommun och besökt Björkhaga skola den 9 oktober 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen, bl.a. de bedömningsunderlag som har använts i inspektionen, finns i separata material och på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se).

På de punkter där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 10 maj 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Björkhaga skola, dels den information som samlats in under besöket. I Björkhaga skola intervjuades rektor, biträdande rektorer, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Björkhaga skola

Björkhaga skola	Antal elever
Förskoleklass	41
Grundskola	471
Obligatorisk särskola	32

Källa: Uppgifter från Björkhaga skola i samband med regelbunden tillsyn år 2008

Björkhaga skola ligger i den centrala delen av Tumba. I verksamheten finns förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola årskurs 1-9 och grundsärskola årskurs 7-10. Profilklasser (musik) finns i årskurs 4-9 i grundskolan. Denna rapport omfattar förskoleklass, grundskola och obligatorisk särskola. Kommunens ansvarstagande för förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg behandlas i separata verksamhetsrapporter.

Björkhaga skola leds av en rektor som till sin hjälp har tre biträdande rektorer. De biträdande rektorerna sköter under rektors ledning personalfrågor, bemanning, schemaläggning m.m. En av de biträdande rektorerna ansvarar för förskoleverksamheten, en för förskoleklass och årskurs 1-5 i grundskolan och en för grundsärskolan och grundskolans årskurs 6-9.

Skolans personal är indelad i arbetslag.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde granskas:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Tabell 2: Resultat för elever i årskurs 9

	Björkhaga skola					Samtliga skolor i kommunen ¹	Kommun-grupp ²	Riket ³
	2003	2004	2005	2006	2007	2007	2007	2007
Genomsnittligt meritvärde	208,4	228,9	224,8	214,9	224,9	203,6	212,9	207,5
Andel (%) som ej nått målen i samtliga ämnen	27	8	26	17	14	33	22	24
Andel (%) behöriga till nationellt program	92	98	91	92	90	85	92	89

Källa: Skolverkets nationella uppföljningsstatistik

Tabell 3: Resultat på nationella ämnesprov i årskurs 9

Andel (%) elever som uppnått minst Godkänt i:	Björkhaga skola					Samtliga skolor i kommunen ⁴	Kommun-grupp ⁵	Riket ⁶
	2003	2004	2005	2006	2007	2007	2007	2007
Engelska	.	.	95	86	97	92	97	95
Matematik	98	87	89	76	77	77	87	84
Svenska	.	.	95	85	93	96	97	96
Svenska som andraspråk	.	.	.	..	..	87	82	81

Källa: Skolverkets nationella uppföljningsstatistik

. = Uppgift saknas

.. = Uppgift kan ej visas, då resultatuppgiften baseras på färre än 10 individer

1 Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommunen

2 Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommungruppen

3 Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i riket

4 Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommunen

5 Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommungruppen

6 Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i riket

Kommentar och bedömning:

Skolövergripande redovisningar av kunskapsresultaten för elever i grundskolans årskurs 5 görs årligen på central nivå i Botkyrka kommun. Uppgifterna grundas på respektive skolas uppgifter om andel eleverna som, enligt lärarna, bedöms nå de nationella målen i kursplanernas olika ämnen. Av uppgifter för år 2007 framgår att det i Björkhaga skola finns betydande variationer i resultaten. I merparten av ämnena bedöms så gott som samtliga elever (96-100 procent) nå nationella mål. Men det finns också ämnen där resultaten inte är lika goda, exempelvis i matematik där endast 71 procent bedömdes nå målen samt engelska där motsvarande resultat var 78 procent.

Av tabell 3 framgår att resultat i de nationella ämnesproven i årskurs 9, det har där som helhet har varit en hög andel elever som deltagit. I ämnet matematik har dock deltagandet varit lägre vissa år, exempelvis år 2003 då det var mindre än hälften av eleverna som deltog (42 av 98 elever). Som en följd av detta bör resultaten i matematik tolkas med försiktighet. I svenska och engelska konstaterar Skolinspektionen att Björkhaga skola år 2007 uppnådde resultat som låg ungefär i nivå med riksgenomsnittet.

Betygsresultat för årskurs 9 år 2003-2007 redovisas i tabell 2. Som kompletterande uppgift kan nämnas att det för pojkarna har skett en positiv utveckling av meritvärdet under åren 2003 -2007, från 195 år 2003 till 217 år 2007. Flickornas genomsnittliga meritvärde varierade under motsvarande period mellan 220 och 245. Efter tillsynsbesöket har skolans resultat för år 2008 publicerats. Det genomsnittliga meritvärdet i Björkhaga skola år 2008 blev 225,7, att jämföra med motsvarande värdet för samtliga skolor i kommunen som var 204,5. Det var 91 procent av eleverna som nådde målen i alla ämnen, även det är ett resultat som har utvecklats positivt under de gångna åren. Andelen elever som var behöriga till nationella program var 96 procent vilket kan jämföras med genomsnittet för samtliga skolor i kommunen som var 84 procent och riksgenomsnittet som var 89 procent.

För särskolans del har det på skolövergripande nivå inte kunnat redovisas uppgifter om elevernas kunskapsresultat.

Skolinspektionen bedömer att de resultat som uppnås i Björkhaga skola som helhet är goda. Det är trots det värdefullt att skolan fortsätter vidta åtgärder för att öka måluppfyllelsen, inte minst bland eleverna i de yngre åren i exempelvis matematik. Kunskapsresultat i särskolan behandlas i avsnitt 3.4.1.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp resultaten i alla ämnen/ämnesområden i förhållande till styrdokumentens krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		x
Obligatorisk särskola		x

Motivering

I grundskole- samt särskoleförordningen anges att en individuell utvecklingsplan (IUP) ska upprättas för varje elev vid utvecklingssamtalet. Skolinspektionen har vid sitt besök i Björkhaga skola tagit del av individuella utvecklingsplaner som upprättats vårterminen 2008. Skolinspektionen bedömer att dessa planer inte motsvarade de då gällande kraven i författningarna eftersom planerna inte alltid var framåtsyftande, innefattade långsiktiga mål och på ett tydligt sätt angav skolans insatser utifrån de nationella målen.

Den 15 juli 2008 trädde nya bestämmelser om individuella utvecklingsplaner i kraft. Bestämmelserna innebär att de individuella utvecklingsplanerna inte längre enbart ska vara framåtsyftande utan även innehålla skriftliga omdömen om elevens kunskaper i varje ämne och varje årskurs. Det är rektorn som beslutar om utformningen av den skriftliga informationen som ska ges i utvecklingsplanen. Det finns inte längre något förbud mot att den skriftliga informationen är betygsliknande.

Skolinspektionens samlade bedömning är att åtgärder behöver vidtas så att de

individuella utvecklingsplanerna uppfylla författningarnas krav. Skolinspektionen förutsätter att de nya bestämmelserna om individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen ska ligga till grund för skolans arbete med detta.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	---	

1.3.2 Vid bedömning och betygssättning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

1.3.3 Betyg sätts, intyg och studieomdömen utfärdas samt betygskatalog förs enligt författningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola		x

Motivering

Enligt särskoleförordningen ska en elev efter avslutad skolgång få intyg om den utbildning som eleven har genomgått. Om en elevs vårdnadshavare begär det ska intyget kompletteras med ett allmänt studieomdöme som ska avse elevens möjligheter att bedriva studier. Om en elev i grundsärskolan, eller elevens vårdnadshavare, begär det ska betyg sättas. I förordningen när betyg kan sättas. I Björkhaga skola har samtliga elever i grundsärskolan fått intyg, därutöver har de fått betyg oavsett om det har begärts eller inte.

Skolinspektionen bedömer att betyg i grundsärskolan inte har satts i enlighet med förordningens krav. Det behöver åtgärdas.

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet och eleverna i den obligatoriska särskolan utvecklar sitt eget sätt att lära och tillit till sin egen förmåga.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		x
Obligatorisk särskola		x

Motivering

I läroplanen anges att eleverna ska ges reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Detta inflytande ska öka med elevernas stigande ålder och mognad.

Vid intervjuer med lärare och elever i Björkhaga skola framkommer att det finns många goda exempel på hur lärare arbetar med dessa delar. Men det framkommer också exempel på att detta arbete ibland är mindre väl utvecklat. Förhållandena tycks främst vara lärarberoende och inte relaterade till en gemensam syn i skolan på hur arbetet ska bedrivas och utformas så att elevernas ansvar och inflytande ska öka successivt utifrån elevernas stigande ålder och mognad. I de av kommunen centralt genomförda elevenkäterna i årskurs 5 och 8 hösten 2007 framkom att 48 procent av eleverna ansåg att de aldrig, eller endast någon gång, var med och planerade sitt arbete i skolan. Denna andel var högre än genomsnittet för kommunen som var 28 procent. I skolans kvalitetsredovisning, publicerad i maj 2008, konstateras att eleverna inte uppfattar att de har så stora möjligheter att påverka undervisningen. Skolan anger att det ska analyseras ytterligare.

Skolinspektionens samlade bedömning är att skolan behöver vidta ytterligare åtgärder för att öka elevernas möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet i grundskolan. För särskolans del bör arbetet förbättras vad gäller utvecklandet av elevernas eget sätt att lära och tillit till den egna förmågan.

8 (16)

- 1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former och eleverna i den obligatoriska särskolan ges möjlighet till inflytande över hur deras utbildning utformas och till att påverka, vara delaktiga och ta ansvar.**

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

- 1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.**

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

- 1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.**

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Förskoleklass	x	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

- 1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.**

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

- 1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.**

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

Motivering

Beslut om rätten till särskilt stöd behandlas i avsnitt 3.3.2.

1.5.3. Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola		x

Motivering
Enligt särskoleförordningen ska rektorn se till att åtgärdsprogram upprättas om en utredning visar att en elev behöver särskilt stöd. Vid intervju med personal i Björkhaga skola framkommer att åtgärdsprogram inte alltid upprättas för de elever i grundsärskolan som är i behov av särskilt stöd. Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att åtgärdsprogram upprättas i enlighet med särskoleförordningens krav.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		x
Obligatorisk särskola	x	

Motivering
I läroplanen anges att eleven i skolan ska möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet, vilja och lust att lära. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten och tendenser till trakasserier och annan kränkande behandling ska aktivt motverkas. I lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (se vidare avsnitt 2.1.3) anges ett uttryckligt förbud mot kränkande behandling. I Björkhaga skola bedrivs ett aktivt värdegrundsarbete men i intervjuer med

elever och lärare i grundskolan framkommer att det, trots detta, förekommer kränkande behandling. Motsvarande förhållanden framkommer inte för särskolans del, något som rektorn anger kan bero på att det där har bedrivits ett mycket aktivt värdegrundsarbete under år 2008.

Såväl lärare som elever beskriver i intervjuer att det i grundskolan förekommer att det är oroligt och "pratigt" på lektioner och stökigt i korridorerna. Orsakerna anges bl.a. vara relaterade till stora klasser och att det är trångt i korridorerna. Skolan har arbetat med dessa frågor men det tycks ändå finnas kvarstående problem. I de av kommunen centralt genomförda elevenkäterna i årskurs 5 och 8 hösten 2007 framkommer att 41 procent av eleverna ansåg att påståendet "jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna" inte stämde alls, alternativt stämde ganska dåligt. Denna andel var högre än genomsnittet för kommunen som var 29 procent.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver vidta ytterligare åtgärder i grundskolan för att förebygga och förhindra alla former av kränkande behandling. Det behöver också vidtas åtgärder så att skolan även i övrigt utgör den trygga miljö, inriktad på lärande, som avses i författningarna.

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		x
Obligatorisk särskola		x

Motivering

Vid tidpunkten för den regelbundna tillsynen angavs i lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever att det skulle finnas en likabehandlingsplan för varje verksamhet. Planen skulle vara konkret och utifrån en aktuell kartläggning av verksamhetens behov skulle det anges planerade åtgärder under det kommande året. Enligt en särskild förordning omfattade skyldigheten också att planen skulle arbetas fram, följas upp och ses över under medverkan av elever.

Björkhaga skolas likabehandlingsplan för år 2007/2008 innehåller en beskrivning av förebyggande insatser. Utöver det hänvisas det till bl.a. handlingsplan mot

”annan kränkande behandling t.ex. mobbning” (daterad före ikraftträdandet av lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever). Vidare ingår det inte en specifik redovisning av varje verksamhets behov, utifrån en aktuell kartläggning, som utgångspunkt för vilka åtgärder som ska genomföras under det kommande året. Elever hade inte medverkat i upprättandet och uppföljningen av likabehandlingsplanen. Rektorn anger att ett arbete har påbörjats för att utarbeta en ny likabehandlingsplan. Den kommer att utgå från en kartläggning av verksamhetens behov. Planen ska innehålla de uppgifter som krävs och elever ska medverka i utarbetandet av den.

Från den 1 januari 2009 upphörde lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever att gälla. Därefter gäller istället 14 a kap. skollagen (1985:1100, ändrad genom 2008:571) och den nya diskrimineringslagen (2008:567). Detta innebär att skolorna från och med den 1 januari 2009 ska beakta bestämmelserna i två regelverk för att garantera samma materiella skydd mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Det finns inget som hindrar att skolan/verksamheten för samman de planer som ska upprättas till ett dokument.

Skolinspektionens samlade bedömning är att åtgärder behöver vidtas. Kraven på likabehandlingsplan, enligt kraven i de författningar som gällde vid tidpunkten för tillsynen, uppfylldes inte i Björkhaga skola. Skolinspektionen förutsätter att de nya bestämmelser som gäller från den 1 januari 2009 ska ligga till grund för skolans arbete med att med att åtgärda detta.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

12 (16)

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		x
Obligatorisk särskola		x

Motivering

Svenska som andraspråk ska enligt grundskoleförordningen och särskoleförordningen anordnas bland annat för de elever som har ett annat modersmål än svenska. Svenska som andraspråk är ett separat ämne med egen kursplan, mål att sträva mot och mål att uppnå i såväl årskurs 9 som i lägre årskurs.

Vid intervju med rektorn framkommer att det i Björkhaga skola inte finns system för att se till att elever som har rätt till undervisning i svenska som andraspråk får detta. Förhållandena gäller såväl grundskolan som grundsärskolan. Rektorn anger att det är ett område som behöver utvecklas.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas för att säkerställa att svenska som andraspråk anordnas för de elever som behöver det. Den undervisning som då ges, liksom bedömning av elevernas kunskapsresultat, ska ta sin utgångspunkt i kursplanen för detta ämne.

3.1.4 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

3.1.5 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

3.1.6 Barn och ungdomar tas emot i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Obligatorisk särskola		

Motivering.

Mottagande av elever i den obligatoriska särskolan behandlas i kommunrapporten.

3.1.7 Elever som i den obligatoriska särskolan har slutfört årskurs 9 kan fortsätta utbildningen i årskurs 10.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Obligatorisk särskola	x	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

3.3 Rektors ansvar**Bedömningspunkter****3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.**

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		x
Obligatorisk särskola		x

Motivering

I grundskoleförordningen och särskoleförordningen anges när rektorn respektive styrelsen för utbildningen ska fatta beslut om särskilt stöd. I Botkyrka kommun har särskilt stöd i form av anpassad studiegång delegerats till rektor. I Björkhaga skola finns det en så kallad Lärstudio där elever kan få särskilt stöd. Beslut om att en elev ska få denna form av särskilt stöd fattas vanligtvis av lärare, inte av rektorn.

Beträffande elevens val anges det i ovan nämnda förordningar att styrelsen ska fatta beslut om ett allsidigt urval av ämnen som ska utgöra elevens val. I Botkyrka kommun har detta beslut delegerats till rektor. I Björkhaga skola är det lärare, inte rektorn, som har beslutat om urval av ämnen som elevens val.

Skolinspektionens bedömning är att åtgärder behöver vidtas så att beslut fattas i enlighet med förordningarnas krav i ovan angivna delar.

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

3.3.4 Rektorn i särskolan fattar beslut, om avvikelser från särskolans timplan, som krävs med hänsyn till undervisningens uppläggning i grundskolan.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Obligatorisk särskola		

Motivering

Ej bedömt då det vid tillsynsbesöket inte var aktuellt i Björkhaga skola.

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		x
Obligatorisk särskola		x

Motivering

Enligt läroplanen ska varje skola bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som syftar till att kontinuerligt identifiera vilka förutsättningar som är nödvändiga i arbetet med att nå de nationella målen, utveckla arbetsprocesser, bedöma resultat och vidta åtgärder för ökad måluppfyllelse.

I Björkhaga skola ser den nytillträdde rektorn kvalitetsarbetet som centralt och anger att han ska arbeta för att förbättra det. Vid intervjuer med skolledning och personal framkommer att det bedrivs insatser för att utveckla verksamheten men att det inte är ett systematiskt genomfört arbete som genomsyrar hela skolan, såväl vad gäller uppdraget med värdegrunden som med elevernas kunskapsutveckling. För särskolans del saknas det bl.a. en skolövergripande bild av elevernas kunskapsutveckling och resultat vilket är uppgifter som bör ligga till grund för de beslut som fattas om fortsatta åtgärder för att nå en högre måluppfyllelse.

fyllelse.

Skolinspektionens samlade bedömning är att det bedrivs ett kvalitetsarbete på skolan men att åtgärder behöver vidtas så att det blir mer systematiskt och motsvara författningarnas krav.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		x
Obligatorisk särskola		x

Motivering

I förordningen om kvalitetsredovisning anges att varje skola, förskola och fritidshem årligen ska upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen, utvärderingen och utvecklingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen. Kvalitetsredovisningen syftar till att ge information om hur väl verksamheten lyckas med sitt uppdrag. En kvalitetsredovisning ska utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta. En uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplan ska redovisas i kvalitetsredovisningen.

Skolinspektionen har tagit del av Björkhaga skolas kvalitetsredovisning för år 2007. Det noteras att den innehåller uppgifter om resultat från nationella ämnesprov i årskurs 5 och det genomsnittliga meritvärdet i årskurs 9. Utöver det redovisas få resultat i förhållande till de nationella målen. Analys av uppnådda resultat redovisas i mycket begränsad omfattning, liksom kopplingen mellan uppnådda resultat och skolans fortsatta åtgärder för att nå en ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. Skolans likabehandlingsplan har inte följts upp och utvärderats i skolans kvalitetsredovisning. Vid intervjuer med såväl elever, lärare som skolläda framkommer att elever och deras vårdnadshavare inte har medverkat i utarbetandet av kvalitetsredovisningen. Alla lärare känner inte till redovisningen.

Skolinspektionen bedömer att Björkhaga skolas kvalitetsredovisning inte uppfyller förordningens krav i fråga om innehåll samt elevers och vårdnadshavares medverkan i upprättandet av den. Det behöver åtgärdas.

2009-02-10 Stockholm

Anna Löfström

Lotta Hedén